

Systemfalen in het leefomgevingsbeleid

Een probleemverkenning | Lunchlezing - 16 april 2024

Leefomgevingsproblemen onvoldoende opgelost

- Verschillende hardnekkige problemen in de leefomgeving vragen dringend om een oplossing.
- Ze blijven voortbestaan ondanks voortdurende aandacht vanuit de samenleving, de politiek en het beleid.

Mogelijke verklaringen

De aard van de problemen in de leefomgeving is veranderd.

De maatschappelijke omstandigheden waarin de problemen opgelost moeten worden zijn veranderd.

De institutionele verhoudingen passen niet bij de problemen van vandaag.

De onderliggende waarden bij de keuzes voor oplossingen worden onvoldoende gearticuleerd.

De aard van de problemen in de leefomgeving is veranderd

- Van markten faciliteren naar markten veranderen
- In een internationaal speelveld
- Met grote technologische & sociale onzekerheden
- In een schaarse ruimte
- Onderlinge samenhang van problemen
- Ingrijpende gevolgen voor leefstijlen van mensen
- Niet alleen technische verandering maar ook culturele verandering vereist (*aan overheidszijde*)

De maatschappelijke omstandigheden zijn veranderd

VERANDERING

Postbus 1045 6801 BA Arnhem www.loesje.nl

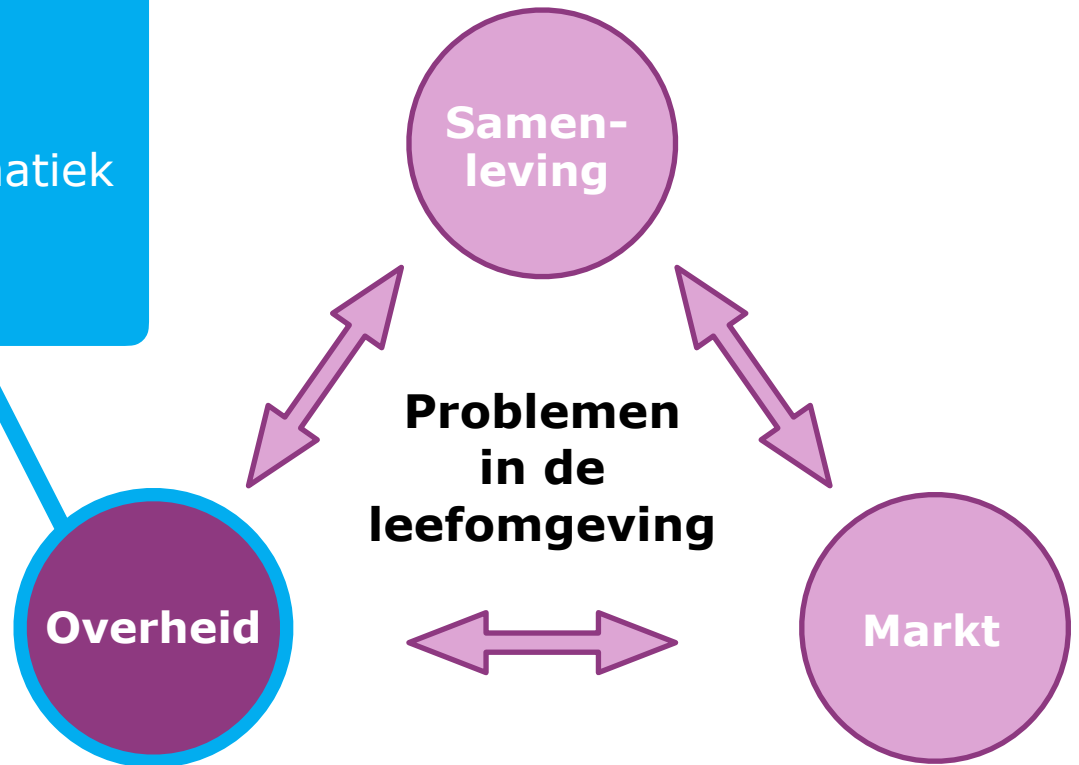
WIE IS ER NIET OUD MEE GEWORDEN

Loesje

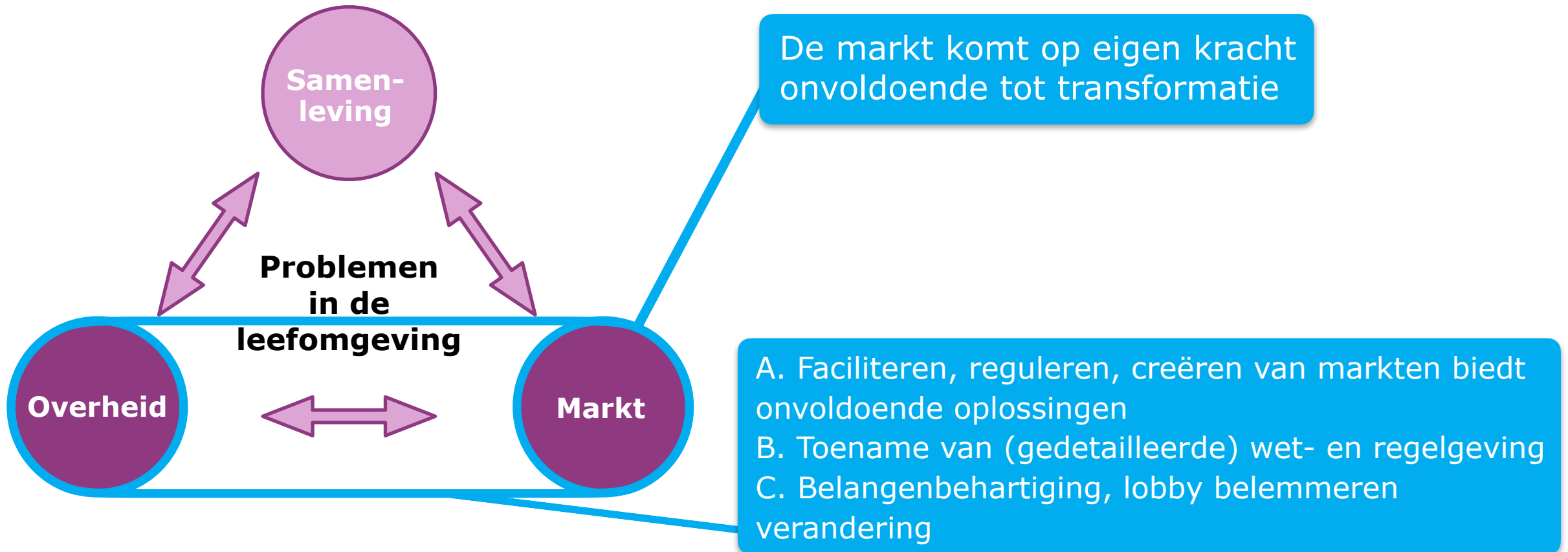
- Internationale speelveld verandert (Europese oriëntatie, geopolitiek)
- Verandering maatschappelijk debat (electorale volatiliteit, polarisatie, beschikbaarheid informatie)
- Afnemende risicoacceptatie (compensatiesamenleving)

De institutionele verhoudingen passen niet bij de problemen van vandaag

- A. Ingewikkeld samenspel tussen bestuurslagen
- B. Korte-termijn oriëntatie politiek
- C. Focus op slechts een deel van het probleem
- D. Beleidstheorie past niet bij de aard van de problematiek
- E. Kennis- en informatiepositie schiet tekort
- F. Gat tussen beleid en uitvoering

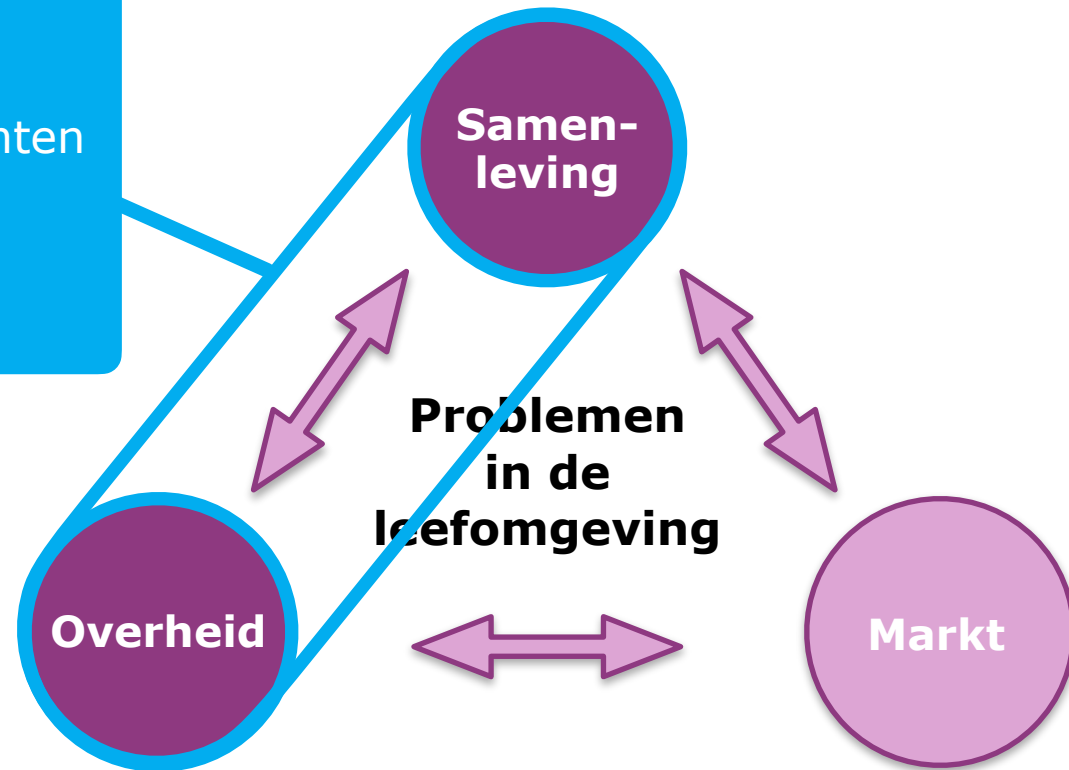

De institutionele verhoudingen passen niet bij de problemen van vandaag

De institutionele verhoudingen passen niet bij de problemen van vandaag

- A. Onvoldoende innovatie in governance, instituties en instrumenten
- B. Stapeling van regelingen en instrumenten werkt belemmerend
- C. Onvoldoende begrip van collectieven en commons bij de overheid

Technocratische oplossingen en onvoldoende articulatie van waarden

Definitie van opgaven en bijbehorende beleidsmaatregelen worden als niet-politiek voorgesteld

Normatieve karakter van het handelen van het openbaar bestuur wordt ontkend.

Veel nadruk op rechtmatigheid en efficiënte. Minder op doeltreffendheid, rechtvaardigheid en weging van de problemen ten opzichte van elkaar.